



ระบบศาลในประเทศไทย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2560 ได้กำหนดให้มี 4 ศาล



ศาลยุติธรรม

มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีทั้งปวง เว้นแต่คดีที่
รธน. หรือกฎหมายบัญญัติให้อยู่ในอำนาจของศาลอื่น

แบ่งเป็น 3 ชั้น

- ศาลชั้นต้น** ประกอบด้วย ศาลชั้นต้นทั่วไป และศาล
ชำนาญพิเศษ (มี 5 ศาล คือ ศาลเยาวชนและครอบครัว
ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ
ศาลล้มละลาย ศาลภาษีอากร และศาลแรงงาน)
- ศาลอุทธรณ์** ประกอบด้วยศาลอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์
ภาค และศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ มีอำนาจ
พิจารณาพิพากษาคดีที่อุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่ง
ของศาลชั้นต้นที่อยู่ในเขตอำนาจตามบทบัญญัติแห่ง
กฎหมายว่าด้วยการอุทธรณ์
- ศาลฎีกา** เป็นศาลสูงสุดเพียงศาลเดียว มีอำนาจ
พิจารณาพิพากษาคดีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย
บัญญัติให้เสนอต่อศาลฎีกาได้โดยตรง และพิจารณา
คดีที่อุทธรณ์ฎีกาคำพิพากษาคำสั่งของศาลชั้นต้น ศาล
อุทธรณ์ หรือศาลอุทธรณ์ภาคตามที่กฎหมายกำหนด



ศาลปกครอง

มีอำนาจพิจารณาคดีปกครอง ใช้ระบบไต่สวนใน
การดำเนินคดี มีอำนาจแสวงหาข้อเท็จจริงอื่นใดได้
โดยไม่จำเป็นต้องรับฟังเฉพาะคู่กรณีทั้งสองฝ่าย

แบ่งเป็น 2 ชั้น

- ศาลปกครองสูงสุด** จัดตั้งขึ้นในกรุงเทพมหานคร
หรือจังหวัดใกล้เคียง
- ศาลปกครองชั้นต้น** ได้แก่ ศาลปกครองกลาง
ซึ่งจัดตั้งขึ้นในกรุงเทพมหานครหรือจังหวัดใกล้เคียง
และศาลปกครองในภูมิภาค



ศาลรัฐธรรมนูญ

ทำหน้าที่ตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ
ของกฎหมาย เพื่อคุ้มครองสถานะ
“ความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญ”

มีอำนาจและหน้าที่ในการพิทักษ์รัฐธรรมนูญ
คุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน และธำรงไว้ซึ่ง
การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหา
กษัตริย์เป็นประมุข ซึ่งคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ
มีผลผูกพันกับทุกองค์กร

การพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญเป็นระบบ
ไต่สวน กล่าวคือ ศาลมีอำนาจไต่สวนหาข้อเท็จจริง
และพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้ ซึ่งแตกต่างจากวิธี
พิจารณาที่ใช้ในคดีทั่วไปของศาลยุติธรรม



ศาลทหาร

มีอำนาจพิจารณาพิพากษาวางบทลงโทษทหาร
ที่กระทำความผิดต่อกฎหมายทหารหรือกฎหมาย
อื่นในทางอาญา

แบ่งเป็น 2 ประเภท

- ศาลทหารในเวลาไม่ปกติ** หมายถึง ศาลทหารใน
ภาวะการณ์รบ สงคราม หรือมีการประกาศใช้กฎ
อัยการศึก ต้องดำเนินการด้วยความรวดเร็วเด็ดขาด
ยิ่งกว่าในเวลาปกติ
- ศาลทหารในเวลาปกติ** หมายถึง ศาลทหารใน
ภาวะการณ์สงบสุข ไม่มีสงคราม แบ่งเป็น 3 ชั้นศาล
 - ศาลทหารชั้นต้น** เทียบได้กับศาลชั้นต้น
ของศาลพลเรือน
 - ศาลทหารกลาง** เทียบได้กับศาลอุทธรณ์
ของศาลพลเรือน
 - ศาลทหารสูงสุด** เทียบได้กับศาลฎีกาของ
ศาลพลเรือน